

Årsrapport

2023

Om Arven

Arven skal bli et nasjonalt kunnskapssenter for fornybar energi.

Sammen med fornybarnæringen, formidlere og forskningsinstitusjoner skal Arven lage utendørs installasjoner og digitale undervisningsopplegg om fornybar energi, som kan benyttes i hele landet.

Plasseringen av Arven ved siden av verdens vakreste kraftverk, Øvre Forsland, gir en unik mulighet til å vise frem kraften og potensialet til fornybar energi. Besøkende til Arven vil kunne oppleve energiproduksjon i praksis, samtidig som de lærer om hvilken rolle de ulike energikildene spiller i energisystemet vårt.

Arven er designet for å være et arkitektonisk mesterverk, integrert i det robuste og mektige naturlandskapet på Helgeland. Med sitt innovative design vil Arven ikke bare være et banebrytende senter for læring og utdanning om fornybar energi, men også et unikt og spektakulært reisemål for besøkende fra hele verden.

Arven skal fungere som et senter for samarbeid og dialog på tvers av ulike interessegrupper, bransjer og generasjoner. Gjennom å legge til rette for kunnskapsdeling og kommunikasjon på tvers av sektorer, vil Arven bidra til å redusere konfliktnivået og fremme en helhetlig tilnærming til fornybar energiutvikling.

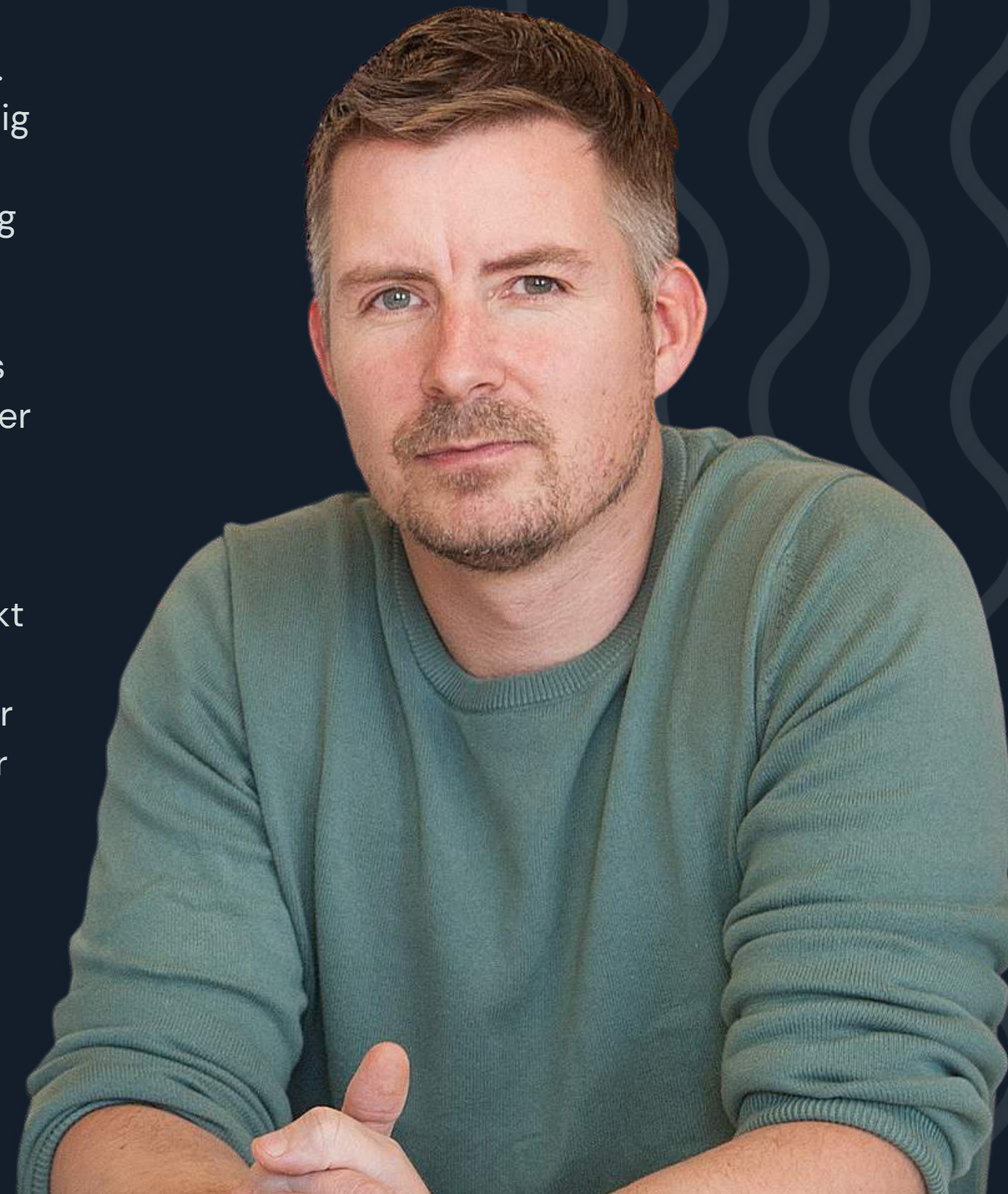
Styrets leder

Det å utvikle et konsept som Arven er krevende og tar tid. I løpet av årene som har gått har vi hatt stort fokus på å forankre prosjektet hos relevante interessenter. Dette arbeidet har vært intensivt i løpet av 2023, hvor vi har vært aktive i å kommunisere vårt budskap til ulike interessentgrupper. Vi har utelukkende fått positiv respons og økende støtte for vårt initiativ. Det økende konfliktnivået og forventningene om betydelig økt kraftforbruk gjør at Arven stadig blir mer relevant, og behovet for kommunikasjon har blitt enda mer prekært. Vi jobber kontinuerlig med å adressere bekymringene og utfordringene vi som samfunn står ovenfor, og vi er fast bestemt på å sikre en åpen og inkluderende dialog med alle berørte parter.

For Arven har det vært mange høydepunkter i 2023, men det største av dem alle var da Hans Majestet Kongen talte under sitt besøk på Helgeland i sommer. Vi var både stolte og rørte over hans omtale av Arven og tankene bak prosjektet. Dette var en viktig anerkjennelse av vårt arbeid og et sterkt signal om betydningen av Arven for regionen og nasjonen som helhet.

Gjennom vårt arbeid ønsker vi å bidra til en bærekraftig fremtid, der naturressursene blir brukt på en ansvarlig måte og fortsatt bidrar til å bygge samfunn. Dersom samfunnsaksepten og forståelsen for de utfordringene vi står ovenfor blir bedre, kan vi sammen legge grunnlaget for en fremtid der våre naturressurser blir forvaltet på en måte som sikrer velferd og velstand for kommende generasjoner.

Torkil Næssund

Daglig leder

Arven har ikke bare vært et prosjekt for oss, det har vært en lidenskap som vi har fått lov til å dele med mange. Vi lærer noe nytt hver dag, og Arven har blitt enda mer robust som følge av alle menneskene vi har møtt og snakket med. Å arbeide med Arven er virkelig meningsfylt og jeg føler meg heldig som får lov til å jobbe med en så viktig nasjonal satsing.

Arven skal bli noe helt nytt og unikt, og vi har derfor brukt 2023 til å forme strukturen og måten vi skal jobbe sammen med partnere i hele landet på. Vi er enda ikke i mål, men vi har et klart bilde på hva som kan fungere for å oppnå gode effekter for hele landet.

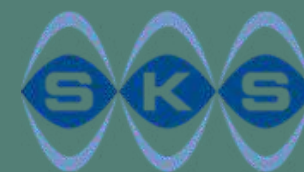
Behovet for åpenhet, dialog og samarbeid blir bare større og større for hvert år som går. Jeg er helt sikker på at Arven kommer til å bidra positivt til at Norge skal lykkes med å finne gode energiløsninger for fremtiden, sammen med lokalsamfunnene. I løpet av 2024 vil Arven fortsette å arbeide hardt mot realiseringen av senteret, og vi håper å få med flere partnere på laget. Vi ser frem til den spennende reisen mot åpningen.

En stor takk til alle som tror på Arvens visjon og bidrar til å realisere den.

Lilliann Sørensen

Eiere

* Ny eier fra januar 2024

Styret

Torkil Nersund

Bjørn Audun Risøy

Vigdis Bogholm

Andreas Opheim

Ivan Haugland

Torbjørn Aag

Administrasjon

Lilliann Sørensen

Maylinn Løfsnes Storjord

Besøk på Vestre sin møbelfabrikk, The Plus - for deling og læring om arkitektur og samfunnsinvolvering.

Besøk til Islandske energiselskaper og formidlingscenter for å lære hvordan Island har knyttet energiproduksjon, turisme og opplevelser sammen.

Oppfølging av partnere slik at Arven gir god verdi når vi kommer i drift. I 2023 fikk vi NTE som ny partner i Arven.

Besøk av bedrifter, politikere, skoler, forskningsinstitusjoner og myndigheter i Øvre Forsland - hvor Arven skal bygges.

Presentasjoner for politikere og næringsliv for å bygge forankring og for å få innspill til videre arbeid.

Deltakelse på konferanser og næringsaktiviteter både regionalt og nasjonalt, alene og sammen med partnere.

Nettverk og aktiviteter

I 2023 har vi arbeidet med å skape en god og innovativ struktur for det som skal bli et kunnskapssenter for fornybar energi. Gjennom grundig arbeid med å sikre forankring og felles læring har vi engasjert et mangfold av aktører, inkludert fornybarnæringen, industri, myndigheter, ungdommer og kommuner.

Her presenterer vi noen av aktivitetene våre.

Piloter og samarbeid

I løpet av 2023 har vi jobbet med flere pilotprosjekter.

Prosjektene har omfattet aktiviteter og samarbeid med ulike interessenter, samt kartlegging av behov og utfordringer som fornybarnæringen står ovenfor.

Gjennom disse pilotprosjektene har vi oppnådd verdifull innsikt og erfaring som vil danne grunnlaget for den videre utviklingen av Arven som et innovativt og fremtidsrettet senter.

Vi ser frem til å bygge videre på disse resultatene og fortsette arbeidet med å utvikle Arven også i 2024.

Aktiviteter i og rundt kraftverksinstallasjoner for familier.

Samarbeid med skolestrukturer i ulike trinn innen innovasjon, kultur og energi.

Dialog med Natur og Ungdom, Sametinget, reindrifft og villaksinteressenter.

Søkt ulike virkemidler for utvikling av digitale pilotutstillinger om fornybar energi.

Utvikler prosjekter sammen med reiselivet både regionalt og nasjonalt.

Etablert ressurside på web som skal gi verdi for våre partnere.

Mange støtter Arven

Vi har noen naturgitte gaver her i landet som slett ikke er alle forunt: Vi har rene energikilder som vann og vind. Vi har naturressurser som har bragt oss velstand og velferd, som gjør at de aller fleste kan leve gode liv fra vugge til grav. Både vi i Norge og miljøer over hele verden jobber nå med å finne ut hvordan kan vi kan finne og utnytte naturressurser til beste både for planeten og oss som bor her.

Dette er Arven. Og Arven har dere nettopp her i Leirfjord. Her tar dere forvalteransvaret på alvor, ved å skape et opplevelses- og kunnskapscenter for fremtidens fornybarsamfunn. Bygget og planene ser imponerende ut. Og dette er viktig! For vi alle trenger å lære om sammenhengene: Om hvor ressursene våre kommer fra, hvordan vi best kan forvalte dem og hvordan vi i fremtiden kan utnytte dem best mulig, til glede og nytte for flest mulig.

Det handler om respekt for det naturen gir. Det handler om et felles engasjement for å sikre at nye generasjoner også kan leve godt. Og det handler om å samarbeide. Når kunnskapscenteret Arven står klart, er jeg sikker på at både unge og eldre fra nær og fjern vil komme og få seg en skikkelig a-ha opplevelse. Og bli minnet om hvordan alt henger sammen. Norge trenger deres måte å tenke på. Vi trenger hver og én som er opptatt av å bruke ressursene og verdiene våre best mulig.

- sier Hans Majestet Kongen, 6. juni 2023

Mange støtter Arven

Utviklingen av den moderne industrinasjonen Norge henger tett sammen med utbyggingen av vannkraften. Vår evne til å utnytte naturens ressurser effektivt og fordele verdiskapingen har bidratt til å bygge det samfunnet vi har i dag. Vannkraften har ikke bare forsynt nasjonen med pålitelig og rimelig elektrisitet, men har også dannet grunnlaget for utvikling og vekst innen industri, teknologi og levestandard. Historien om norsk vannkraft er dermed knyttet til oppbyggingen av velferdsstaten Norge. Vi må kjenne vår historie og ta vare på det vi har om vi skal videreutvikle oss. LO mener Arven spiller en viktig rolle i å formidle denne delen av norsk historie, slik at kommende generasjoner kan forstå utviklingen av den norske velferdsmodellen, hvor energi har spilt en avgjørende rolle.

- sier Are Tomasgard, LO-sekretær

Arven er et prosjekt Landsamanslutniga av vasskraftkommunar (LVK) støtter helhjertet opp om. På tidlig 1900 tallet begynte elektrifiseringen av Norge. Hele landet skulle få glede av den strømmen som ble produsert, og litt av den store verdiskapingen vannkraftverkene skapte skulle bli igjen i distriktene som hadde denne viktige ressursen. Historien har vist at de politiske beslutningene som den gang ble fattet har gjort at det fortsatt bor folk i hele landet, distriktene fikk også ta del i velferdsutviklingen. Historien om norsk vannkraft er historien om velferdsstaten Norge. Arven vil være et viktig bidrag i å formidle den delen av norsk historie, slik at kommende generasjoner blir kjent med historien om utformingen av den norske velferdsmodellen, der vannkraften spilte en avgjørende rolle.

- sier Jon Rolf Næss, leder av Landsamanslutniga av vasskraftkommunar (LVK)

Arven vil bidra med ærlig formidling av fordelene og ulempene ved kraftproduksjon, samtidig som senteret blir en møteplass hvor fornybarnæringen deler kunnskap og lærer av hverandre. Det er et viktig initiativ som vil styrke både næringen og samfunnsaksepten for den kraftutbyggingen som trengs framover.

- sier Åslaug Haga, direktør i Fornybar Norge

Mange støtter Arven

Vi gleder oss til å bidra med kunnskap og forskning til Arven! Norge er en vannkraftnasjon, men mange av oss tar denne fantastiske ressursen for gitt. Verden står overfor både ei klimakrise og naturkrise. Det er et enormt behov for fornybar energi – samtidig som at vi må beskytte naturen har det blitt enda mer viktig å forvalte vannkrafta på en ny, innovativ og bærekraftig måte. Arven gjør en viktig jobb med å formidle dette til barn, ungdom og engasjerte voksne. Stå på!

- sier Liv Randi Hultgreen, leder ved HydroCen, forskningscenter for fornybar energi

Nordland fylkesting støtter etableringen av Kunnskapssenteret Arven på Helgeland. Senteret vil være unikt, og skal kommunisere og formidle historier om fornybar energi for å oppnå bedre samarbeid, færre konflikter og videre utvikling av våre lokalsamfunn.

- sier fylkesrådsleder i Nordland Fylkeskommune, Svein Magnar Øien Eggesvik

Arven er et prosjekt av nasjonalt format. Prosjektet forteller historien om at Norge kan forbli en energistormakt også i fremtiden, ved å benytte våre naturgitte forutsetninger for fornybar kraft. Også Stortinget og regjeringen må gjøre sitt for å realisere Arven og fremheve viktigheten av kraftproduksjon i en verden i endring med og sterke motsetninger.

- sier stortingsrepresentant for Høyre, Bård Ludvig Thorheim

NTE har et framtidsløfte om å gjøre Trøndelag klimanøytralt og ser på Arven som en meget attraktiv partner for formidling av det gode arbeidet som har vært gjort og som gjøres innen fornybar kraftproduksjon. Gjennom Arven vil vi få en felles plattform for formidling som vil ha en slagkraft som er langt sterkere enn hva vi kan klare alene.

- sier administrerende direktør i NTE Energi, Inge Forseth.

Mange støtter Arven

ACT er en spydspiss i bærekraftig omstilling, og klyngen bidrar til at Norge kan nå sine forpliktelser i Paris-avtalen gjennom industriell omstilling og etableringer som trengs når samfunnet skal elektrifiseres. God tilgang til fornybar kraft er en forutsetning for å lykkes med omstillingen og de nye grønne verdikjedene. Arven forsterker bærekraftig utvikling ved å formidle kunnskap om fornybar energi og de mulighetene dette skaper for å løse klimautfordringer i Norge og verden. Derfor er det viktig for ACT å bidra i utvikling av et nasjonalt formidlingscenter gjennom Arven.

- sier Monica Paulsen, Klyngeleder i ACT - Arctic Cluster Team

Industrien i Mo Industripark drives på hundre prosent fornybar energi. Dette er en del av vår identitet. Ikke bare som bedrifter, men som samfunn. Vi bygger videre på vår industrihistorie når vi framover skal bygge vår industriframtid. Når Mo Industripark går inn som medeier i Arven, er det ikke fordi vi vil bygge et museum over historien. Tvert imot, vi deler ambisjonen om at dette skal være et nasjonalt kompetansesenter og en katalysator for videre utvikling i regionen. Det at Arven skal ligge i Leirfjord peker også på noe helt sentralt: det er i distriktene at kompetansen og infrastrukturen for høsting av fornybar energi ligger. Og fornybar energi er nøkkelen til distriktenes framtid: Bærekraftig industri som står seg inn i en klimavennlig framtid.

- sier Arve Ulriksen, direktør i Mo Industripark

Polarsirkelrådet som består av kommunene Hemnes, Hattfjelldal, Rana, Nesna, Lurøy og Træna støtter opp om Arven på Helgeland. Dette vil bidra til å få frem både regionens og landets historie om vannkraften og ikke minst bidra til formidlingen av kunnskap om våre naturressurser og dennes viktighet for å bygge samfunn i samspillet mellom energi, næring og samfunn. Arven vil også være en viktig bidragsyter for fremtidens beslutningstakere som skal forvalte naturressursene slik at det også er bærekraftige samfunn i distriktene også i fremtiden. Og ikke minst vil Arven sette Helgelandsregionen på kartet på en positiv måte.

- sier Kjell-Idar Juvik, Sekretariatsleder Polarsirkelrådet

Mange støtter Arven

Vi synes det er viktig å fortelle historien om fornybar energi i både fortid, nåtid og framtid. Vi ønsker å nå de unge, fremtidens beslutningstakere, med denne kunnskapen. I så måte er Arven et svært spennende prosjekt å ta del i. Nordkraft ser for seg å dra veksler av senteret, med utstillinger og digitale løsninger som kan benyttes i tilknytning til egne anlegg. Arven skal ha et spesielt fokus på fremtiden, og dette skal formidles gjennom lek og interaktive installasjoner utendørs, der naturressursene er. Slik vises det hvordan energi, industri og samfunn henger sammen, og hvordan vi alle kan ta en rolle i å løse fremtidens kraftbehov.

- sier Vigdis Bogholm, kommunikasjonssjef i Nordkraft

Arven er viktig for å vise fram hvordan fornybar energi har vært avgjørende for å bygge landet, og gjøre Norge til et land med industri og spredt bosetting. Vi må kjenne vår egen historie for å bygge vår egen framtid. Mo Industripark støtter helhjertet opp om Arven, for å bidra til at kunnskap om fornybar energi gis videre til nye generasjoner samfunnsbyggere.

- sier Kim-André Åsheim, Leder for strategisk kommunikasjon og samfunnskontakt i Mo Industripark

Kraftkonsernet SKS er stolte over å være med på å legge til rette for kunnskapsdeling, historiefortelling og tilrettelegging for utvikling av fornybare energiløsninger. Gjennom eierskap og aktivt bidrag til etablering av Arven - et nasjonalt kunnskapscenter for fornybar energi - vil vi i samarbeid med øvrige kraft- og industriaktører, bygge kunnskap og engasjement rundt en mer bærekraftig framtid. Gjennom Arven kan vi og resten av næringen fremme kompetanseoverføring, nettverksbygging, partnerskap, til å skape interesse for fremtidig rekruttering. Vi ser frem til å vise frem og dokumentere effekten av grønne energiløsninger og håper at økt kunnskap vil bidra til å akselerere overgangen til det grønne skiftet.

- sier Andreas Opheim, leder samfunn og bærekraft i Salten Kraftsamband

Arven er et viktig medlem i leverandørklyngen. Vi jobber hver dag med at våre medlemmer skal komme i posisjon til å vinne nye jobber, og maksimere ringvirkninger av all den aktiviteten som foregår. Måten Arven jobber for å sette regionen på kartet er helt unik i denne sammenhengen. Vi får både nasjonalt og internasjonalt søkelys på regionen, og alt hva vi kan tilby av varer og tjenester.

- sier klyngeleder Thomas Borgen i Ocean Cluster Helgeland

Mange støtter Arven

Why? Because CHARGE Energy Branding understands the critical role of industry awareness. Arven's focus on enhancing reputations is a strategic move to make the entire sector more visible and respected. Beyond being static, Arven will be a driving force for industry-wide growth through enhanced communication, inspiration, and elevated reputations. I view Arven as an inspiration for positive change. By showcasing success stories and new innovations, Arven is creating an environment where the industry is inspired to evolve and overcome challenges collectively.

- says Dr. Fridrik Larsen, Professor and Founder of CHARGE Energy

Vitensenter Nordland er veldig glade for å være med blant partnerne som arbeider frem Arven! Dette vil bli et fantastisk opplevelsestilbud som skal skape læring og refleksjon rundt vår felles, store utfordring: hvordan skaffe ren energi til jordas befolkning? Her vil det bli gode opplevelser for store og små med storslått natur, spennende arkitektur og lekende læring.

- sier daglig leder Geir Bjørkøy i Vitensenter Nordland

Arven vil gi deg unike opplevelser som du ikke finner andre steder. Visit Helgeland ser på opplevelsessenteret som en betydelig styrking for regionen, og vi støtter etableringen entusiastisk. Ved Arven får du høre historien om hvordan generasjoner med innovasjon innen fornybar energi har gjort det mulig å bruke våre rike naturressurser på en bærekraftig måte. Dette skaper en spennende kombinasjon av historie, kultur og natur som vil åpne nye perspektiver og vekke stor interesse både nasjonalt og internasjonalt. Arven vil presentere regionen som moderne og bærekraftig, både som et attraktivt reisemål og et sted å etablere seg.

- sier Kitt Grønningsæter, daglig leder i Visit Helgeland

Hellisheiði er en av de største geotermiske kraftverkene i verden - og ligger naturlig nok på Island. De har bygd et eget besøkssenter i tilknytning til kraftverket, hvor besøkende får lære om geotermisk kraft og bærekraftig energi på Island. Arven og Hellisheiði har inngått et samarbeid som gjør det mulig for oss å jobbe sammen om formidling, utstillinger og læring på tvers av landene. Hellisheiði støtter Arven og ser frem til samarbeidet.

- senterleder for Hellisheiði, Kathryn Ann Teeter

Takk til alle som har bidratt så langt!
Vi ser frem til fortsettelsen.